

Liturgie vieren in de Protestantse gemeente i.w. te Haaksbergen-Buurse

In de laatste bijeenkomst in de commissie liturgie SOW Haaksbergen is afgesproken om de uitvoerige opsomming van de vaste- en variabele elementen, die in het Dienstboek 1 Schrift, Maaltijd Gebed van onze kerk weergegeven wordt op de pag. 852 t/m 855, terug te brengen tot een hier ter plaatse te hanteren omvang.

In de gesprekken die tot nog toe zijn gevoerd, is helder geworden dat de liturgie in de twee te fuseren gemeenten op verschillende manieren wordt gevierd. Dit verschil is in grote lijnen als volgt onder woorden te brengen: in de hervormde kerk wordt (sinds de periode dat ds. van Deursen in Haaksbergen-Buurse predikant was) de liturgie gevierd volgens wat genoemd wordt 'het oecumenisch ordinarium', d.w.z. in de vorm die aansluit bij de brede oecumenische beweging. De Gereformeerde Kerk volgt, zoals overigens ook de hervormde kerk eerder, voor haar orde van dienst in grote lijnen de gereformeerde traditie (d.w.z. de protestantse traditie sinds de Hervorming; hervormden noemden zich aanvankelijk 'Gereformeerd').

Een vermenging van beide tradities in één nieuwe orde van dienst, die toch recht doet aan beide lijnen, voert tot een liturgisch misbaksel, waar niemand gelukkig van wordt.

Daarom bieden wij u hier een overzicht aan van twee orden van dienst, orde 1 volgens het oecumenisch ordinarium en orde 2 naar de Gereformeerde traditie met de bedoeling dat hieruit een keus wordt gemaakt door de voorgang(st-)er.

Nadrukkelijk zij gesteld dat:

- deze vormen niet als een wet van Meden en Perzen mogen gelden, dus als regeltjes waarvan nooit en te nimmer mag worden afgeweken, maar beide bieden een weg om te gaan; een pad waarop de gemeente zich bewust is deel te zijn van de kerk van alle plaatsen en alle tijden.
- de vermelding orde 1 en orde 2 alleen geldt als aanduiding van beide en niet als boven- cq. onderschikking.

Naast de twee orden is rechts nog een kolom 'Opmerkingen' opgenomen ter verheldering en summie verwijzingen naar vindplaatsen van verhelderingen en/of verdieping. Is het lettertype zwart dan betreffen de opmerkingen beide vormen, is het **rood**, dan gaat het over orde 1, **groen** betreft orde 2.

Tenslotte: het nieuwe liedboek geeft een schat aan liturgische gezangen voor de vaste onderdelen op de zon- en feestdagen (gezag 270 – 431c). Daar wordt in onderstaand overzicht niet nader naar verwezen.

Vaste elementen	Orde 1	Orde 2	Opmerkingen
Opgang	<ul style="list-style-type: none"> - de klok wordt geluid - ontmoeting (- vooroefenen) - orgelspel - kaarsen worden aangestoken - stilte en voorbereiding - mededelingen 	<ul style="list-style-type: none"> - de klok wordt geluid - ontmoeting (- vooroefenen) - orgelspel - kaarsen worden aangestoken - stilte en voorbereiding - mededelingen 	<ul style="list-style-type: none"> - De paarskaars brandt al voordat de kerk-gangers de kerk binnenkomen, als teken dat Christus de gastheer is. Hij verwelkomt zijn gemeente
Intrede	<ul style="list-style-type: none"> - intredelied - bemoediging - drempelgebed/ gebed van toenadering - eerste psalm - smeekgebed gevolgd door: - kyrië en gloria(-lied) - voor en met de kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> - intredepsalm/lied - bemoediging - groet - drempelgebed - lied of vervolg psalm - Tien Woorden/regel nieuw leven - lied - voor en met de kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> - Het intredelied kan, naar de tijd van het jaar, preluderen op de dienst, of een keuze uit de intredeliederen uit het liedboek. - Het intredelied kan de eerste psalm (voorheen 'psalm van de zondag') zijn - De bemoediging stamt uit psalm 124: "Onze hulp is in de Naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft" en kan wanneer er geen drempelgebed volgt, uitgebreid worden met "die trouw houdt tot in eeuwigheid en niet laat varen het werk van zijn handen" (ps. 146:6 en 138:8). - Het drempelgebed (= gebed van toenadering) kan de vorm hebben van een beurtspraak. Voor kenmerken van het gebed van toenadering zie dienstboek 1, pag. 864. - De "eerste psalm" is de psalm die voor betreffende zon- of feestdag in kerkelijk jaar staat aangegeven. - In het smeekgebed (kyrië-litanie) treedt de gemeente plaatsbekledend in voor heel de

			<p>wereld, temidden waarvan zij leeft. De intenties zijn kort en bondig en van een algemeen karakter; universeel, d.w.z. zonder aanduiding van namen en of plaatsen zoals in de voorbeden – een noodkreet.</p> <p>Er kan ook volstaan worden met de aanhef: "Laat ons de Heer om ontferming aanroepen voor de nood van de wereld en zijn Naam prijzen, want zijn barmhartigheid kent geen einde", waarna direct het kyrië wordt ingezet. Zie voor kenmerken: dienstboek 1, p. 866 en voor de verschillende benaderingen Vrijlandt, pag. 186.</p> <p>- Het gebed van de zondag of het gebed om verlichting met de heilige Geest vormt de overgang van de voorbereiding naar de dienst van de Schrift. Zie dienstboek 1, blz. 870 en blz. 871-2. In de gereformeerde traditie vervangt dit gebed het gebed van de zondag en is een nadrukkelijke aanroeping van de Geest.</p>
Dienst van de Schrift	<ul style="list-style-type: none"> - groet, voorafgegaan aan: - zondagsgebed - lezing uit het Oude Testament - lied (- lezing uit de brieven - lied) - lezing uit het evangelie - lied/acclamatie - preek 	<ul style="list-style-type: none"> - gebed om verlichting met de H. Geest. - een of meer lezingen uit de Schrift met liederen - preek - orgelspel (- geloofsbelijdenis) - lied 	

	<ul style="list-style-type: none"> - orgelspel (-geloofsbelijdenis) -lied 		
Maaltijd van de Heer	<ul style="list-style-type: none"> - nodiging - voorbeden en stil gebed - inzameling van de gaven - tafellied - beurtspraak (verheft uw harten = sursum corda) - tafelgebed met daarin <ul style="list-style-type: none"> - praefatie ('voorgebed = grote dankzegging) - sanctus ('heilig') en - benedictus ('gezegend') - vervolg tafelgebed met instellingswoorden - aanroeping van de Geest = epiclese). - het Onze Vader - Lam Gods (= Agnus Dei) - vredegroet - ronddelen van brood en wijn (- gebed na de maaltijd) 		<p>Voor de maaltijd van de Heer is gekozen voor één orde. In de Hervormde gemeente wordt de gemeente genodigd met de woorden “Ieder die betrokken is bij het doopbestaan van de gemeente ....”. Het dienstboek 1 geeft op pag. 165/166 en pag. 807 een keuze aan teksten voor het nodigen van de gemeente aan de maaltijd.</p> <p>De tekst van delen van het tafelgebed is afhankelijk van de tijd van het jaar.</p>
Zending en zegen	<ul style="list-style-type: none"> - slotlied - zegen - orgelspel 		
(Als de Maaltijd van de Heer niet wordt gevierd. Dan volgt na het lied na de preek:) Gebeden en gaven	<ul style="list-style-type: none"> - voorbeden - stil gebed - Onze Vader - inzameling van de gaven 	<ul style="list-style-type: none"> - voorbeden - stil gebed - Onze Vader - inzameling van de gaven 	

Zending en zegen:	- slotlied - zegen - orgelspel	- slotlied - zegen - orgelspel	
-------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--